

ПАСПОРТ МАССОВОГО МЕРОПРИЯТИЯ

МКУ «Абыйская МЦБС»

1. Дата проведения : «4» февраля 2020 года
2. Название мероприятия «Ахтан санаан ааһыабын»
3. Форма проведения : вечер воспоминаний
4. Цель проведения : пропаганда местных авторов
5. Оформление мероприятия: видео слайд, книжная выставка автора
6. Количество участников: 18 участников
7. Ведущие мероприятия: Садовникова М.Е, Старостина Р.Е
8. Подпись сотрудника библиотеки:

Муниципальное казенное учреждение
«Абыйская межпоселенческая централизованная библиотечная система»

**Сценарий мероприятия
«Ахтан санаан ааһыабын»**

Ответственные: Садовникова М.Е, отдел Краеведение

**п. Белая Гора
2020г.**

Новиков Карл Трофимович – Быйаман

85 сааһыгар бэлиэтиир сценарийа

«Ахтан санаан ааһыахха»

(Ойобоско презентация бара турар)

Изоolda Атласова (_____)

Вед : Үтүө дьоро күнүнэн убаастабыллаах иһирэн ыалдьыттар. Бүгүн биһиги биир дойдулаахпыт, Российской федерация журналистарын Союһун чилэнэ, Саха Республикатын кинематографиятын туйгуна, Абый нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо, Саха сириҥ мелодистарын, суруйааччыларын Союһун чилиэнэ, Абый улууһун гимнин автора , поэт быһыытынан биллэр. Новиков Карл Трофимович – Быйаман баара буоллар бу күн 85 сааһын бэлиэтиэ этэ...

Убаастабыллаах ыалдьыттар бу киэһэбитигэр ирэ-хоро кэпсэтэн Карл Трофимович Новиков туһунан ахтан-санаан ааһыабын.

**(хоһоон «Наахарам- төрөөбүт мин дойдум») стр.40,
«Таптыабын Ийэни» кинигэттэн.**

Вед: Карл Трофимович Новиков- Быйаман 1935 сыллаахха олунньу 4 күнүгэр 2 Наахара Мэнгэ Хангалас оройуонугар, тимир - мас ууһун Трофим Павлович Платонов дьиэ кэргэнигэр төрөөбүтэ.

Наахараҕа алтыс кылааһы бүтэрбит сылыгар, ийэлэрэ ырыаһыт идэлээх - Анна Алексеевна күн сириттэн күрэммитэ. Көрүүтэ истиитэ суох хаалбыт үс оҕону эдьийдэрэ Сүөкүлэ бастакы Хаптаҕайга көһөрөн ылбыта. Хаптаҕай оскуолата оччотообута 7 кылаастааҕа. Сэттис кылааһы бүтэрэн баран, Төнгүлүгэ интернакка олорон үөрэммитэ.

(хоһоон «Ийэлэр») стр 186,

«Суол арахсар сиригэр» кинигэттэн.

Вед: Карл Трофимович оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан хоһоон суруйара. Кутталаахап, кэлин Карл Кангаласский диэн псевдонимнарынэн бэчээттэнэ сылдьыбыта. Билигин кинини ааҕааччылар - Быйаман диэн аатынан биллэллэр.

Ол курдук алтыс кылааһы бүтэрбит сылыгар Митрофан Курчатовы кытта Наахара – Бырама сайылыктарынан сылдьан кинопередвижкаҕа икки ый курдук улэлэспит.

Карл Трофимович бэйэтэ ахтарынан, «киинэбэ үлэлиэн, киномеханик буолуон олус баҕарар эбит, ол эрээри оҕо сааһыгар көтүмэх, сонумсах, ускул – тэскил сылдыары сөбүлүүрү күүстээх буолан, биир сиргэ түптээн үөрэммэтэх эбит».

Вед: Ол курдук продавецтар курстарыгар, колхуоһунай оскуола двойной системалаах бухгалтердар курстарыгар, бухгалтердар курстарыттан радистар курстарыгар көһөн, кэлин романтика долгунугар оҕустаран алмаастаах Мирнэйгэ тийэн хаалбыт. Ол да кинини уоскуппатах эбит. Салбыы Аллайыаха оройуонугар тийбит. Бөрөлөөх нэһилиэгэр балыксытынан, табаһытынан үлэлээбитэ. Онтон Ойоотун бөһүөлөгүн киносетигар киномеханигынан улэли сылдьан Илин Сибиридээҕи киностудия киинигэр хоту дойду балыксыттарыгар, булчуттарыгар, табаһыттарыгар көһө сылдьар кинопередвижка механигын оруолун толорбута.

(хобьон «Чокурдаахха») стр.97, «Кун сиригэр олорон» кинигэттэн.

Вед: Ойоотунга үс ыйтан ордук үлэлээн баран, Чокурдаахха кэлэн сибээс отделениятыгар завхуһунан киирэн үлэли сылдьан, киинэ көрдөрүүтүн саҕалаабыт. Кэлин профтехучилищеҕа үөрэнэн киномеханик идэтин ылан, Абыйга Абый муниципальной тэриллии киинигэр ор сылларга үлэлээбитэ, ССРС кинематографиятын туйгуна, «РСФСР Бочуоттаах кинематография» диэн бэлиэнэн наҕараадалааммыта, улуус Бочуотун кинигэтигэр киллэриллибитэ.

Вед: Карл Трофимович – Абый оройуонун гимнин автора. Гимн тылын суруйууга 14 киһи кыттыбыта. 9 киһи айымньыта суруйааччылар Союзтарыгар көрдөрүүгэ ытыллыбытыттан Карл Трофимович суруйууга биһирэммитэ. Музыкатын композитор Владимир Корякин – Индигирскэй суруйбутун, композитордар Союзтара ордуктарыттан аахпыта. Билигин бары улахан бырааһынныктарга бэйэбит оройуоммут гимнэ, опера артистарын толоруутугар иһиллэр.

(Абый улууһун гимнэ)стр.14, «Таптыабын Ийэни» кинигэттэн.

Вед: 1970 сыллаахха ЯГУ-ну бүтэрэн, оскуолаҕа нуучча тылын уонна литературатын учууталынан үлэли сылдьар Анна Николаевна Новикованы кэргэн ылан, биир уол, үс кыыс оҕолонолор.

Вед: (Тыл бэриллэр кини улахан кыыһыгар, управление культуры начаальнигыгар Жанна Карловна Новиковаҕа)

Вед: Карл Трофимович – Быйаман республика ааҕааччыларыгар биллибит автор. Хомоҕой хоһоонноро «Чолбон» сурунаалга, хаһыаттарга сөп-сөп бэчээттэнэ тураллар. Фольклору хомуйар, кылгас кэпсээннэри, пьесалары суруйуунан дьарыктанара. Сцена ветерана этэ. Оруоллары толороро, фокустары көрдөрөрө, мелодия айан ыллыыр, дэгиттэр талааннаах киһинэн биллэрэ. Элбэх смотрдар, конкурстар, самодеятельность көрүүлэрин лауреата, актыыбынай общественник.

(тыл бэриллэр Хотугу Кыым редакторыгар, Хобо кулуубун председателигар Галина Васильевна Матвееваҕа)

(тыл бэриллэр: _____)

(тыл бэриллэр _____)

Вед: Ол курдук бириэмэтигэр баар буола сылдыбыт “Трезвость” обществоны хас да сыл салайбыта, оскуолаҕа төрөппүт комитетын председателинэн икки төгүл талыллан ситиһиилээхтик үлэлээбитэ. 1990 сыллаахха соҕотохсуйууну, мунгутахсыйыыны аччатар санааттан улууска бэйэтин баҕатынан “Истин сыһыан” кулуубун тэрийбитэ, элбэх дьон ыал буолуутугар көмөлөспүтэ.

(Тыл бэриллэр биһиги музейбыт үлэһитигэр, Отличник телевидение званиялаах, өр сылларга айар үлэлэринэн бииргэ үлэлэспит Соломова Екатерина Михайловнаҕа)

(Саамай бүтэһигэр киинэ «Олуллу»)

Вед: Карл Трофимович – Саха сирин мелодистарын Союһун чилиэнэ. Музыкальнай үөрэбэ суох эрэри, дууһатын баҕатынан, элбэх ырыа автора. Дискаҕа суруттарбыт ырыаларын, ноталарын улус киин библиотекатыгар бэлэхтээбитэ, ол материал билинни кэмнэ библиотека фондатыгар хараллан сыталлар.

(Тыл бэриллэр киин библиотека директорыгар Кристина Владимировнаҕа)

Аркадий Егоров – Тускун толоруутугар Хомус

Вед: Бугунну дьоро кизьэбитигэр кэлэн кыттыбыт Карл Трофимович Новиков кыыыгар Жанна Карловнаҕа, ыалдьыттарга барҕа махталбытын тиэрдэбит. Библиотека ытар араас тематическай меропиятияларыгар кохтоох кыттыыны ыларгытыгар ынырабыт!